

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 44366

Nom: Menors i exclusió social: Perspectiva històrica

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 3

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2192 - Màster Universitari en Acció Social i Educativa	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2192 - Màster Universitari en Acció Social i Educativa	Menors i exclusió social: perspectiva històrica	OPTATIVA

COORDINACIÓ

CRUZ OROZCO JOSE IGNACIO

RESUM

Aquesta assignatura pretén mostrar com s'han desenvolupat històricament els models de conceptualització i intervenció amb els menors, per a identificar i valorar els diferents paradigmes, al seus respectius contextos espacials i temporals.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Relació amb assignatures de la mateixa titulació: Juntament amb la resta d'assignatures de la especialitat Menor, configura la formació comuna del Màster en Acció Social i Educativa, que facilitarà l'adquisició de les competències bàsiques, generals i transversals del màster.

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Analitzar críticament els discursos de la relació educativa, i construir els elements de revisió de la pròpia identitat professional i de la relació amb l'altre.

Analitzar els entorns, els contextos i les experiències de l'acció social i educativa, per a revisar críticament, dissenyar i desenvolupar els principis i pressupostos de la intervenció.

Anticipar conseqüències i situar en el desenrotllament històric les problemàtiques concretes del context d'intervenció socioeducativa.

Assumir la responsabilitat del seu propi desenrotllament professional i de la seua especialització en l'àmbit social i educatiu.

Avaluar teories i metodologies per a formular juís crítics sobre la pròpia pràctica socioeducativa i el context en què es desenvolupa.

Comprendre i utilitzar coneixements avançats en el context de la investigació socioeducativa.

Desenvolupar estratègies per a la problematització, l'anàlisi i la investigació de l'acció social i educativa, amb l'objectiu de dissenyar i revisar vies per a la intervenció.

Integrar-se i liderar equips de treball interdisciplinari, per a oferir una perspectiva complexa en l'anàlisi de situacions i el disseny d'intervencions.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Problematitzar realitats socials complexes i intentar resoldre situacions i conflictes, que des d'una perspectiva socioeducativa requereixen la comprensió i posada en relació d'interessos divergents.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Reconèixer i valorar la diversitat i la diferència i el seu paper en la intervenció social i educativa.

Saber participar i liderar processos d'investigació pertinents per a comprendre, explicar i dinamitzar l'acció social i educativa.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Plantejaments, intervencions i debats sobre el menor a l'antic règim.
2. La perspectiva reeducadora i experiències de prevenció
3. El model liberal. Tutela i protecció jurídica i assistencial de l'menor.
4. Infància, escola i escolarització
5. Educació, salut, higienisme i protecció de la infància. Les colònies escolars

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	5,00
Seminari	10,50
Pràctiques a l'aula	5,50
Total hores	21,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	54,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	54,00

METODOLOGIA DOCENT

MD1 - Lliçò magistral participativa

MD5 - exposicions i debats

MD7 - Estudi i treball de l'alumne per a integrar les competències del mòdul (vinculat a treball autònom de l'alumne)

AVALUACIÓ

L'assistència i participació en les classes suposaran el 20% de la nota final.

El restant 80% s'obtindrà del comentari ampli que cada alumne ha de realitzar d'un dels articles que es presenta *sagnats i marcat amb un * en la bibliografia*. Ha de ser un treball de reflexió que, partint de l'article citat, ha de raonar i relacionar el text amb el treballat en classe, els coneixements de l'alumne sobre aqueix particular i la seua opinió personal. L'extensió del mateix serà d'entre 3 i 5 fulles (1.000-1.500 paraules).

Criteris de correcció. El comentari es corregirà tenint en compte els següents criteris:

- Comprensió de l'exposat
- Rigor metodològic
- Precisió conceptual
- Capacitat de síntesi
- Claredat en l'exposició
- Elaboració personal, incloent elements crítics i arguments ben fonamentats
- Correcció expositiva

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas (ACGUV 123/2020). L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Punto 3 MOREU, A. C. (2006), La recepción de las doctrinas correccionalistas en España. Políticas educativas y metodologías psicopedagógicas. En Revista de Educación, 340. Mayo-agosto 2006, pp. 755-785. Se puede consultar en línea en: www.revistaeducacion.mec.

es/re340/re340_28.pdf SÁNCHEZ-VALVERDE VISUS, C. (2009). La Junta Provincial de Protecció a la Infància de Barcelona, 1908-1985: Aproximació y seguiment històric. Barcelona: Generalitat de Catalunya Secretaria de Infancia y Adolescència, DASC. Accesible també en línia en: <http://benestar.gencat.cat/ca/detalls/Article/La-Junta-Provincial-de-Proteccio-a-la-Infancia-de-Barcelona> (català). (La misma obra está también publicada en castellano, accesible en: <http://benestar.gencat.cat/ca/detalls/Article/La-Junta-Provincial-de-Proteccion-a-la-Infancia-de-Barcelona>). SÁNCHEZ-VALVERDE VISUS, C. (2017c). El interés superior del niño y de la niña. El debate ideológico a través de las denominaciones: ¿Niño/niña? o ¿menor?. En IPSE-ds, INTERVENCIÓN PSICOSOCIOEDUCATIVA EN LA DESADAPTACIÓN SOCIAL, diciembre de 2016, Vol. 9, 55-68 (accesible en línea en: http://www.webs.ulpgc.es/ipseds/IPSE-ds_Vol_9_2016/IPSE-ds-9.pdf), ISSN 2013-2352 (castellano).

- Punto 1 AMICH ELÍAS, C. (2008), El trabajo de los menores de en edad en la dictadura franquista en *Historia Contemporánea*, nº 36 163-192. TIANA FERRER, A., (1987), Educación obligatoria, asistencia escolar y trabajo infantil en España en el primer tercio del siglo XX en *Historia de la Educación*, nº 5, pp. 43-60. http://campus.usal.es/~revistas_trabajo/index.php/0212-0267/article/viewFile/6735/6725 VIÑAO, A. (2004). Escuela para todos. Educación y modernidad en la España del siglo XX. Madrid: Marcial Pons Punto 2 PERDIGUERO GIL, E. (Compilador) (2004), *Salvad al niño*, València, Seminari d'Estudis sobre la Ciència. RUIZ RODRIGO, C. (2004), Protección a la infancia en España. Reforma Social y Educación, Valencia, Universitat de València. SÁNCHEZ-VALVERDE VISUS, C. (2009). La Junta Provincial de Protecció a la Infància de Barcelona, 1908-1985: Aproximació y seguiment històric. Barcelona: Generalitat de Catalunya Secretaria de Infancia y Adolescència, DASC. Accesible también en línea en: <http://benestar.gencat.cat/ca/detalls/Article/La-Junta-Provincial-de-Proteccio-a-la-Infancia-de-Barcelona> (català). (La misma obra está también publicada en castellano, accesible en: <http://benestar.gencat.cat/ca/detalls/Article/La-Junta-Provincial-de-Proteccion-a-la-Infancia-de-Barcelona>
- Punto 4 CRUZ, J.I. (2020). Absentismo escolar en España. Datos y reflexiones. *Contextos Educativos*, 26, 121-135. <https://doi.org/10.18172/con.4443> GABRIEL, N. de. Alfabetización y escolarización en España (1887-1950, *Revista de Educación*, nº. 314 (1997), 217-243. <http://www.mecd.gob.es/dctm/revista-de-educacion/articulosre314/re3141100462.pdf?documentId=0901e72b81272c6b> GARCÍA, M. (2013). Absentismo y abandono escolar. Madrid: Síntesis. Punto 5 CRUZ OROZCO, J. I. (2012), *Las colonias escolares valencianas (1906-1936). Un ejemplo de renovación educativa en España (1887-1936)*, Valencia, Universitat de València, (2ª edición, corregida y aumentada). MORENO MARTÍNEZ, P. L. (2000), Educación, salud y protección de la infancia. *Las colonias escolares de Cartagena (1907-1936)*. Cartagena, Áglaya.